

randum) sed qualiter secundum propriam & genuinam significationem accipi soleat. Nam quemadmodum censendum est cum paucis, ita loquendum est cum multis.

THEORICORVM PRÆCEPTORVM propositio quinta.

*Definitio
jurisdictionis.*

Jurisdictio in genere accepta est politica sive publica jurisdicendi potestas de negotio civili vel criminali, Donell. §. sed iste, num. 12. *Inst. de actionib.*

PRACTICORVM OPINIO.

Jurisdictio non propriè neque bene in genere definitur, prout ex superioribus patet. Nam & hac ratione magis materia involvitur, quam ut explicetur: quæ tamen definitionis propria debebat esse vis & finis, & hac ratione contingit, ut dum duplex quasi genus proponitur in verbis (politica seu publica) ut dubietas legēti removeatur, utrum unum idemque sit politicum & publicum? Interpretes quidem publicum dicunt quasi populicum, ut ad princ. *Inst. de publ. jud.* Sed politicū hīc aliud esse, si cōsideremus ejusmodi definitionem à Theoricis præceptoribus traditam, inveniemus mixtum Imperium & jurisdictionem eodem modo describi. In jure autem nihil generalius est, quam verba exaudiri de subiecta materia. Hoc Juridicum quidem est, sed ita Juridicum, ut simul sit Grammaticum & Politicum, extendatque se per omnem humani generis societatem, & per omnes actus. Nam si literas numerales, quas vocant, inspiciamus, ubi *D.* denotat 500. *M.* mille, &c. ratio quidē dari posset de litera *M.* ut pote quæ sit initialis ad numerum millenarium. Sed quid de litera *D?* An non dici posset, hanc quoque continere initium vocis *Daus send?* Verūm de una lingua reserit intelligenda. Litera *X.* denotat 10. Unde si superiorem vel inferiorem partem detrahis